

جستجوی حرفه‌ای و پیشرفته اسناد اختراع

تاریخ دریافت: ۱۳۸۸/۰۷/۱۴
تاریخ پذیرش: ۱۳۸۸/۰۹/۰۲

پایان امینی

کارشناس دفتر انتقال فناوری،
شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان
pamini@istt.ir

مرتضی راستی برزکی

کارشناس ارشد دفتر انتقال فناوری،
شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان
rasti@istt.ir

کیوان اصغری

سرپرست دفتر انتقال فناوری،
شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان
kasghari@istt.ir

چکیده

اختراع یکی از مهمترین دستاوردهای مربوط به فعالیت‌های فکری است. دستاوردهای مربوط به فعالیت‌های فکری توسط حقوق مالکیت فکری^۱ محافظت می‌شوند. اختراعات و اسناد مربوط به اختراعات حاوی اطلاعات بسیار ارزشمندی در اغلب زمینه‌های علمی و فناوری هستند که متأسفانه در کشور ما کمتر به عنوان یک منبع ارزشمند دانش مورد توجه قرار گرفته است. از جمله مسائل مربوط به استفاده از این دانش گسترده، جستجوی حرفه‌ای اسناد اختراع می‌باشد. در این مقاله با توجه به اهمیت جستجوی پیشرفته اسناد اختراع و نیز با توجه به تجارب دفتر انتقال فناوری شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان، این موضوع مورد بررسی قرار گرفته است. جستجوی اسناد اختراع یک فن تخصصی و نیازمند کسب دانش، تجربه و مهارت می‌باشد.

واژگان کلیدی

جستجوی اختراع، ابزار و تکنیک‌های جستجو، اسناد اختراع

مقدمه

دستاوردهای ذهنی منتج از فعالیت فکری در زمینه‌های صنعتی، علمی، ادبی و هنری را مالکیت فکری و حقوق مرتبط با آنها را حقوق مالکیت فکری می‌نامند. متأسفانه علی‌رغم اهمیت موضوع مالکیت فکری توجه شایسته و بایسته‌ای به این موضوع نمی‌شود. Carlos Gutierrez، وزیر بازرگانی پیشین آمریکا در سال ۲۰۰۶ می‌گوید: "مالکیت فکری ستون فقرات اقتصاد آمریکا است" [۱]. Wen Jiabao نخست‌وزیر چین نیز در اهمیت مالکیت فکری این چنین می‌گوید: "رقابت در دنیای آینده رقابت براساس حقوق مالکیت فکری می‌باشد" [۲]. یکی از مهمترین شاخص‌های توسعه کشورها، موضوعات مرتبط با مالکیت فکری می‌باشد. حقوق مالکیت فکری به دو دسته اصلی حقوق مالکیت‌های صنعتی^۲ و حقوق نشر و تألیف^۳

تقسیم‌بندی می‌شود. اختراعات از اجزای اصلی مالکیت‌های صنعتی محسوب می‌شوند. پتنت گواهی نام‌های است برای یک اختراع که توسط مراجع دولتی به مخترع برای مدتی محدود در محدوده جغرافیایی مشخص و در ازای افزایش کامل اختراع اعطا می‌شود تا از استفاده تجاری دیگران بدون کسب مجوز از مخترع ممانعت نمایند. پتنت‌ها یکی از با ارزش‌ترین اسناد و منابع اطلاعاتی فنی، تجاری و حقوقی محسوب می‌شوند. New York Times در سال ۲۰۰۲ آورده است "در حال حاضر حق امتیاز ناشی از پتنت در سراسر جهان ۱۵۰ میلیارد دلار در سال است که انتظار می‌رود تا ۵ سال دیگر این مبلغ ۳۰ درصد افزایش یابد" [۳]. این جمله ارزش دانش موجود در اسناد اختراع را نشان می‌دهد. با توجه به ارزش اسناد اختراعات که برخلاف مقالات

اغلب به صورت رایگان در دسترس می‌باشند، استفاده از دانش موجود در آنها باید بیش از پیش مورد توجه قرار گیرد. دلایل جستجوی اختراعات را می‌توان به دسته‌های زیر تقسیم‌بندی نمود:

- کسب اطلاعات فناورانه
- تولید، تکمیل و بهبود ایده / طرح؛
- یافتن راه حل‌های موجود برای مسائل فنی؛
- ثبت و حفاظت از نوآوری‌های جدید؛
- جلوگیری از دوباره‌کاری در مطالعات / نمونه‌سازی / ترجمه
- کاهش زمان؛
- صرفه‌جویی در هزینه؛
- کسب اطلاعات جهت تصمیم‌گیری راهبردی
- یافتن محدودیت‌های زمانی و محدودیت‌های مکانی اطلاعات محافظت شده؛

1. Intellectual Property Rights
2. Industrial property
3. Copyright